

མཚན་གྱི་དོན། བསྐྱར་གྱི་ཕྱག་ མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན། མཐུག་གྱི་དོན་ནི།
甲一、名稱義。甲二、譯敬偈。甲三、具名稱之正文義。
甲四、緒言義。

དང་པོ་མཚན་གྱི་དོན། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་……བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ།
甲一、名稱義：印度語曰……修次第
གཉིས་པ་བསྐྱར་གྱི་ཕྱག་ འཇམ་དཔལ་……ཕྱག་འཚལ་ལོ།
甲二、譯敬偈：頂禮文殊童子

གསུམ་པ་མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཐུག་པའི་ཚུལ་པར་དམ་
甲三、具名稱之正文義，分三：乙一、趨入解釋為立誓撰寫。
བཅའ། བཤད་པ་ཉི་ལྔ་པར་འགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ།
乙二、陳述解釋。乙三、解釋究竟。

དང་པོ་བཤད་པ་ལ་འཐུག་པའི་ཚུལ་པར་དམ་བཅའ།
乙一、趨入解釋為立誓撰寫：
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་……མདོ་ཅམ་བོད་པར་བྱ།
大乘佛教……簡略述之(1, 2)。

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉི་ལྔ་པར་འགོད་པ་ལ་གསུམ། ཐབས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྒྲིང་རྩེ་
乙二、陳述解釋，分三：丙一、釋欲得一切智需修悲心、

དང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་གསུམ་ལ་
菩提心與禪修共三項(1, 3)。

ཐབས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྒྲིང་རྩེ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།
學習方式(1, 3)。

གཉིས་པ་དེ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྒྲིང་རྩེ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།
丙二、釋彼三法學習方式，分三：丁一、學悲心法。

བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།
丁二、學菩提心法。丁三、學禪修法。

དང་པོ་སྒྲིང་རྩེ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། གཉི་སྒྲིང་རྩེ་དེ་རྩ་བ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་བསྐྱོམ་དགོས་པ།
丁一、學悲心法，分三：戊一、彼悲心為根本故需先修(1, 3)。

སྤྱབ་ཕྱིད་དུ་ལྷང་། གཤམགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ། གཤམགས་པ་སྒོ་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ།
能立經文：1、《佛說法集經》。2、《無盡意經》。

གཤམགས་པ་ག་ཡ་གོ་རེ། ཡང་སྒྲིང་རྗེས་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་བ་པ་ལ་འབྲུག་པར་འགྱུར་བ་
3、《伽耶山頂經》。又，以悲心行難行且常期辛勞趨入：

ལའམགས་པ་དད་པའི་སྟོབས་བསེད་པ་ལས་གསུངས་པ།
4、《信力入印法門經》。

43དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པའི་སྤྱི་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།
當知一切佛法之根本 (1, 3) …………… 決定當得一切智位 (1, 17) 。

དེ་བས་ན་རྩ་བ་ཡིན་པ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཟེན་ནས་ཀང་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ཀྱི་མི་གནས་པ་
彼故為根本，雖已得佛果然未住於無住涅槃，

ཡང་དེའི་མཐུས་ཡིན་པ། 44དེ་བས་ན་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་མི་གནས་སོ།
亦其威勢也。是故 (1, 17) …………… 不墮涅槃。(1 · 19)

ཤེས་མ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་གལ་ཆེ་བའི་སྒྲིང་རྗེ་དེ་བསྟོམ་པ་ལ།
戊二、修於初時與果二階段皆至為重要之悲心。

ཡིད་དུ་འོང་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཚུལ་བསྟོམ་པ། རིམ་བཤོག་མར་ཉམས་འབྱེས་
於諸悅意有情之上修苦狀，其次第：1、親友，

དེ་ནས་འབར་མ་དེ་ནས་འདྲག་བོ་དེ་ནས་ལམས་ཅད།
其後2、中間者，其後3、仇敵，其後4、一切。

44དེ་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེད་བའི་སེམས་ཅན་ཐུགས་བརྩེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ལ་ཡང་བསྟོམ་པར་བྱའོ།
心緣苦難中的有情 (1, 21) …………… 於十方一切眾生普遍觀察。(2 · 21)

ཤེས་སྒྲིང་རྗེ་སྤྱོད་པའི་ཆད་གསུངས། གོ་རིམས་དེའི་ཁྱད་སྤྱད་ཀྱིས་གསུང་།
戊三、述悲心生起之量，述其次第之法源。

46གང་གྱི་ཆོ་བ་ལྟ་བུ་བསྐྱུགས་པ་བཞིན་ནོ།
若時……如《無盡意經》云之。(2 · 22)

此修行之次第……等中云之。(2 · 24)

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་བཞི།
丁二、學菩提心法，分四：

ཀྱི བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཙུག་གི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པ།

戊一、菩提心之主因為悲心。

47དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ལྟོ་གོམས་པའི་སྤྱོད་པ་ཀྱིས་……ཕྱག་རྒྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཀའ་བསྩལ་ན།

如是 (2 · 26) ……《佛說大乘智印經》中云之。(3 · 1)

ཨྱི བན་ཡོན་ལ། ༡ སྤྱོད་པ།

戊二、利德。1、願心：

47བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་སྐྱབ་པ་དང་མི་ལྡན་ཡང་……རྒྱས་པར་བཀའ་བསྩལ་པ་བཞིན་ན།

彼菩提心雖 (3 · 3) ……在人天中亦能成為王。(3 · 17)

༢ འཇུག་པ། 48སྐྱབ་པ་སྤྱོད་པར་……རྒྱས་པར་བཤད་དོ།

2、行心：以修行為主 (3 · 19) ……等廣說。(3 · 21)

ཨྱི དབྱེ་བ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ། 49བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་……དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ།

戊三、分類與彼二之本質。菩提心有 (3 · 22) ……是名行心。(3 · 25)

ལྱི འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ། 49ཐྱུག་པ་ནི་……དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

戊四、生行心方式：戒律……如是將發菩提心。(3 · 26)

གསུམ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་བཞི།

丁三、學禪修法，分四：

ཀྱི སྐྱབ་པ་འཇུག་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་དགོས་པ།

戊一、需學習禪修或行持：

49དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་……བྱང་ཆུབ་རྟེན་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཞེས།

如是發菩提心 (3 · 28) ……則為不難。」 (3 · 31)

ཨྱི སྐྱབ་པ་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་མདོར་ན་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཡིན་པས་ངོས་བཟུང་བ།

戊二、認定禪修雖廣大然略則方慧二者：

50བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྐྱབ་པ་……ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ནོ། ཞེས།

彼菩薩行 (4 · 2) ……二者慧道。(4 · 7)

ཨྱི ཐབས་ཤེས་ངོས་བཟུང་བ།

戊三、認定方慧：

50དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་……གང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་མ་འདྲིས་པ་ལ་མཁས་པ་འོ།

除般若波羅蜜多 (4 · 9) ……善於分辨一切法。」 (4 · 14)

ལེགས་པ་མེད་པའི་གཉིས་པོ་དེ་དུས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་དགོས་པ་སྐྱབ་ཅེད་དུ་མཛད་བཞིའི་ལུང་དངས།
戊四，分二：己一、一切時需依止方慧二者，引四部佛經經文為能立。

དེ་ལྟར་ན་མི་གནས་པའི་ལུང་འདས་འགྲུབ་པ། སྐྱབ་ཅེད་དུ་མཛད་གཉིས་ལུང་དངས།
若依彼，則成就無住涅槃，引二部佛經經文為能立。

51ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འདི་གཉིས་ནི་ཐབས་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ།
依止慧及方便二種(4·15)……是以方便臻至究竟。」(5·29)

ཁ་ཚིད་སྤང་དང་པོ་ཆོས་གཟིངས་དང་འདྲ་བར་སྤང་བ། དེར་ལན་གསུངས་ཏེ་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་དགོས་པ།
己二、斷諍初項：棄如船筏之法，述答覆而需依止二者。

54གང་ཆོས་གཟིངས་ལོག་པར་གཟུང་བར་མི་བྱ་བའི་དོན་ནོ།
知曉彼法如船 (6·1)……非攝顛倒修道之意。(6·3)

ཚིད་པ་གཉིས་པ་དེ་ལན་ལས་ཤེས་དགོས། ལན་མཛོར་བསྐྱེད་ནི།
斷諍第二項：需由彼答覆而知，略述答覆。

54ཁ་ཅིག་ལས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་གནས་སོ།
有人言道：彼施等。(6·3)……當依慧及方便二道。(6·6)

ལེགས་པ་མེད་པའི་ལུང་འབྲེལ་དང་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་བྱ་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་དེ་ཇི་ལྟར་
戊五，方慧雙運中主要所修為慧度之修持，釋彼如何修持。

ཉམས་སུ་སྒྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།

ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་དགོས་པ། དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་བསྒྲུབ་གསུམ་རིམ་པ་དགོས་པ།
己一、需致力生勝慧，彼亦需聞思修三次第。

55དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཁྱིམ་མི་འགྲུང། ཞེས།
若為慧所攝 (6·6)……非感世間法。」(6·13)

ནེ་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱལ་བྱེད་ཀྱིས་བརྟགས་པ། མཛོ་མི་འདྲ་བ་དུག་གི་ལུང་དངས།
己二、以由思慧，1、教言觀察，引用六部不同經文。

55དེ་ལྟ་བུར་ན་དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ལུང་གིས་བརྟག་པར་བྱའོ།
如是故(6·13)……如是，暫以教言伺察諸法。(7·2)

འཇིགས་པས་བརྟགས་པ་ལ། དང་པོ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། དང་པོ་རྒྱ་མེད་དེ་ནས་གཞན་སྐྱེ་
བདག་སྐྱེ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་བཅས་འགོག་

2、推理觀察，初者破四邊生，先破無因，次他生、自生，及二者生。

56དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ།

云何諸法，生於無因？(7·3)……共生及無因生等。(7·27)

གཉིས་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ། དང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤྲོང་དུ་བཀག་དེ་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཚོས།

第二，離一多推理，先於具色上破，其次於無色法。

58རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་ལྟ་བུ་ཉམས་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དོན་བྱེ་བྲག་བྱེད་པར་བྱས་ལ་

དེ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དོ།

如是以正理(7·28)……當發修所生慧。(8·19)

ནི་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་བྱུང་གྱི་ཤེས་རབ་ངེས་པར་དགོས་པ།

己三、現得定需修所生慧。

60ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅམ་ལྟ་བུ་འབྱུག་གོ།

唯依聞法(8·19)……當入修習。(8·25) 庚二

ལེ་བསྐྱེད་བྱུང་གྱི་ཤེས་རབ་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་བ་ལ། ཐུན་དང་ཐུན་མཚམས་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན།

己四、修持修所生慧，分二：庚一、上座。庚二、座際二者之修持。

དང་པོ་ལ་གཉིས། 1ཐུན་ཇི་བྱ་བ། 2ཐུན་ཇི་ཉམས་གྲོལ་བ། དང་པོ་ལ་གཉིས། 1ཞི་གནས་ཉམས་སུ་

庚一分二：辛一、上座如何修。辛二、如何下座。辛一分二：壬一、

སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། 2དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་ཇི་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་ཚུལ།

如何修持安止。壬二、依彼如何修持勝觀。

དང་པོ་ཞི་གནས་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་ཟ། 1ཞི་གནས་ཇི་གནས་དགོས་པ།

壬一如何修持安止，分五：癸一、先需安止：

60དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་དོ།

於彼，瑜伽行者(8·25)……如實了知正見。」(9·1)

2ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས། 60ཞི་གནས་དེ་ནི་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པར་བཞུན་དོ།

癸二、安止資糧：彼奢摩他(9·2)……為後後因。(9·3)

3ཞི་གནས་དངོས་གཞི་སྒྲུབ་པ་ལ་སྦྱོར་བ།

癸三、加行於安止正行禪修：

61དེ་ལྟར་ཚུལ་བྱིམས་སྐྱེལ་མ་གྲུང་བཅས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཛོན་པར་སྒྲུབ་གོ།

如是住於淨戒(9·4)……跏趺而坐入三摩地。(9·5)

༤ དངོས་གཞིའི་སྐབས། ༡སེམས་གནས་དགུ་བཤད་པ།

癸四、正行階段，子一、釋九住心：

61དེ་ལ་ཐོག་མར་……སྔན་གྱི་མཐན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་དོ།

於彼，暫時（9・7）……以前的阿闍黎等已言。（10・8）

འཁྱེས་པ་བྱུག་དང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད།

子二、六過失與八斷行：

63མདོར་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་……རྩ་འཁུལ་གྱི་ཀང་པ་བསྐྱེད་མ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཏི།

總之一切三摩地（10・9）……具足八斷行之神足。」（10・18）

ལ་ཞི་གནས་གྱི་འབྲས་བྱ་བས་མ་གཟུགས་དང་རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་སྟགས།

癸五、安止之果為靜色與解脫、鎮伏等：

64སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དེ་……བྱེ་བྲག་གྱིས་སྤྱར་བར་བྱའོ།

彼心集於一境（10・20）……分別行之。（11・2）

འགཞིས་པ་དེ་ལ་རྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།

壬二、釋依彼如何修持勝觀

༧ ཞི་གནས་གྱི་ངང་ངམ་དེ་ལ་རྟེན་ནས་ཤེས་རབ་ལྷག་མཐོང་ངེས་པར་དུ་སྦྱེད་དགོས་པ་དང་།

安止狀態，或依彼定需生勝慧勝觀；

དེའི་འབྲས་བྱ། སྤྱབ་བྱེད་དུ་ལང་གཤེགས་གྱི་ལུང་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་བྲངས།

與彼之果、能立則引《入楞伽經》三頌經文。

64དེ་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་……སྤང་བ་མེད་པས་མཐོང་བར་འགྱུར།

如是於所緣境心堅固已（11・3）……無相故見已。」（11・7）

དེའི་འབྲེལ་བཤད།

彼之註釋

65དེ་ལ་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་……དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

此意如是（11・7）……如是以此修習次第，實修彼真實。（15・21）

གསུམ་པ་མཐུག་ཐུན་ཇི་ལྟར་གྲོལ་བ།

辛二、結行如何下座：

74དེ་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྦྱིལ་མ་……སྔོན་ལམ་ཆེན་པོ་གདབ་བོ།

復次，如所隨欲（15・24）……發普賢行願等大願。（16・3）

ཐུན་མཚམས་སམ་རྗེས་ཐོབ་སྐབས་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒང་ཚུལ་སྒྱུར།

庚二、座際或後得階段如行修持，總之：

75དེ་ནས་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་སྒྲིང་རྗེས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱའོ།

復次，勤修攝空性及悲心（16·3）……數數云之，當如通達。（16·22）

དྲགས་བསལ།

除疑：

77འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་འབྱུང་པ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱའོ།

於出世間之智慧中（16·22）……方便雙運之道。」（16·25）

རྣམ་ཀུན་མཚོག་ལུན་གྱི་ལམ་དེས་གནས་སྐབས་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ།

彼具勝萬相之道可分類為十二階段：

77ཇིས་པ་འདི་ལྟ་བུ་འདིས་སྐྱེ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་ཡི་གེ་མངས་ཀྱིས་དྲགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།

如是以次第中（16·26）……三身之分類等義此處恐文繁且止。（19·6）

བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ། ཉིད་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་རི་ལྟར་བཤད་པ་དང་དེའི་དགེ་བ་རྣམས་བསྟེན་པ།

解釋究竟，親自如何釋此修次第，以彼諸善修迴向。

82མདོ་ལྡེ་དག་གྱི་འགྲོ་བ་ཤེས་ལན་སྟོ་མཚོག་ཟུར་ཐོབ་ཤོག།

如契一切佛經……使愚昧眾生得智慧！（19·7）

མཇུག་གྱི་དོན་ལ་གཉིས། ཀམཇོང་བྱང་།

甲四、緒言義。分二，丙一、書跋：

སའི་མངའ་བདག་ཀྱི་བསྐྱེད་ཅིང་དང་པོ་རྫོགས་སོ།

奉一國之主……《修習次第初篇》業已圓滿。（19·8）

འབུམ་བྱང་།

丙二、譯跋：

བྱ་གར་གྱི་མཐན་པོ་བཟུར་ཅིང་ཁུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ།

天竺堪布……梵譯藏且抉擇。（19·8）